

מסורת הש"ס

(א) מִזְרַחַּי (ע"ש, צ) סנהדרין פג., (ג) ליתא בדפו"י, (ד) ג'י"ל משנטמא וכו"ה בדפו"י, (ה) ווע"י משנה למלך וליעז, (ו) שייך לעיל טו:; (ז) ג"ז שייך לעיל טז.; (ח) ע"ש הלכה טו פליגי ר"ט ור"ע עקיבא ר"ט מחייב ור"ע פוטר אצל דשרי למחלה ליכא למ"ד ובהדיא קמני התם ברשא היה עומד וקוטר וכו' פירש הרי זה לא יטמא ולא קפליג ר"ע ועי' בהר"ש ע"ה"ק הלכות טומאה סי' ז"א.

— ❖ —

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה צריך וכו' חילומא דקאמרי ליה לא: (ב) בא"ד לה הכי בסמוך: (ג) ד"ה מיר וכו' טומאה דבט' זמן:

— ❖ —

גליון הש"ס

גמ' היכי משכחת לה. עיין סנהדרין דף פב ע"א תוס' ד"ה ולא:

— ❖ —

מוסף רש"י

בעי שהייה למלקות. דלא לילקי עד לנשיה ביה כדי סנהדרין דף פב ע"א (י').

ידיעות הטומאה פרק שני שבועות

או דלמא צפנים גמירי שהייה. בטומאה שאירעה לו בחוץ העזרה: **חלה עצמו באויר**. כדי שהייה: **טימא עצמו בחויר**. ואם תמלי לומר צריך שהייה למלקות בטומאת חונס ושהיית מויד טומאת מויד מי צעיא שהייה או לא: **נזיר בקצר**. מזר שנטמא באונס בחוץ

או דלמא בפנים גמירי שהייה לא שנא לקרבן ולא שנא למלקות תיקו בעי רבא תלה עצמו באויר עזרה מהו כי גמירי שהייה שהייה דבת השתחואה דלאו בת השתחואה לא גמירי או דלמא בפנים שהייה גמירי ל"ש דבת השתחואה ול"ש דלאו בת השתחואה *תיקו בעי רב אשי טימא עצמו בחויר מהו באונס גמירי שהייה בחויר לא גמירי שהייה או דלמא בפנים גמירי שהייה ל"ש באונס ול"ש בחויר *תיקו ^(א) בעי רב אשי נזיר בקבר בעי שהייה למלקות או אינו צריך בפנים גמירי שהייה בחוץ לא גמירי שהייה או דלמא באונס גמירי שהייה לא שנא בפנים ול"ש בחוץ *תיקו: בא לו בארוכה חייב בקצרה פטור וכו'. אמר רבא קצרה שאמרו יאפי' עקב בצד גודל ואפי' כל היום כולו הבעי רבא שהיות מהו שיצטרפו ותיפשוט ליה מדידיה התם בדלא שהה בעא מיניה אביי מרבה בא לו בארוכה שיעור קצרה מהו שיעור גמירי וכי בא לו בארוכה שיעור קצרה פטור או דלמא דוקא גמירי בארוכה חייב בקצרה פטור א"ל ר'א נתנה ארוכה להדחות אצלו מתקוף לה ר' יזרא אלא דקיימא לן ^(ב) ויטמא ששימש במיתה *היכי משכחת לה אי דלא שהה היכי עביר עבודה אי דשהה בר כרת הוא אי אמרת בשלמא שיעורא גמירי משכחת לה דאנים גפשיה בקצרה ועבר עבודה אלא

וי"ל דרז ציצי לא פליג אדרז אשי אלא דלא נחת לאשמועינן חידוש של שהייה אלא לאשמועינן דבהכנסת בית חונקלי חייב אף על פי שאינו לובש כל המלבוש א"נ לרז ציצי לא לקי אשהייה משום דהו לאו שאין צו מעשה והכא איירי למ"ד לאו שאין צו מעשה לוקין עליו א"נ איירי לענין איסור מלקות ולא לענין חיוב ורב אשי דפליג עליה התם וחשב שהייה כמעשה כיוון דתחילת הלבישה ע"י מעשה והכא אפי' אי לא צעינן שהייה כדי השתחואה מ"מ צעינן כדי יציאה וכניסה אבל בפחות מיקן לא כי הניז דצעינן גצי כלאים כדי פשיטה ולבישה ונראה דאפי' את"ל דגמירי שהייה כדי השתחואה למלקות במקדש ובנוזר היינו משום דדמו לשהייה דקרצן דגצי מקדש אבל לגצי כלאים פשיטא דלא גמירי דלא שייך התם השתחואה כלל: **מ"במא עצמו בחויר מא"י**. צריך לומר דבשעה שטימא עצמו לא ידע שהיה במקדש דאי ידע וטימא עצמו בחויר אפי' שכת אח"כ לא מיחייב קרבן דהא לא שז מדיעמנו הוה ואי למלקות צעי צריך לומר דלא התרו צו אלא לאחר שטימא עצמו דאם התרו צו קודם לא צעי שהייה כדפי' לעיל: **נזיר בקבר צריך שהייה צמלקות או לא**. וא"ת והאמר רפ' ג' מינין (מיר דף מב. ושם) גצי מזר שהיה מת מונח על כתיפו והושיטו לו מת אחר ונגע צו יכול יהא חייב ת"ל ולא יחלל צמי שאינו מחולל יאל זה שמחולל ועומד ופרץ מדתנן היה מטמא ואמרו לו אל תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת ומשני כאן בחיצורין כאן שלא בחיצורין משמע כל זמן שלא פירש מן המת אינו חייב צמה שהושיטו לו מת אחר משום דאין מוסיף טומאה על טומאה ^(א) וכל זמן שמונח טומאה על כתיפו מי שנוגע צו טמא טומאת ז' ולא מיחייב אלא שלא בחיצורין שכבר פירש מן הראשון דמי שהיה אז נוגע צו לא היה טמא אלא טומאת ערב לכן כשהוחר ונוגע צו חייב שהוסיף טומאה דנגיעה זו דמי שהיה נוגע צו בשעת נגיעה זו יהיה טמא טומאת ז' וא"כ הכא אמאי ילקה על השהייה כל זמן שלא פירש וי"ל דהא דפטר ליה כשהושיטו לו מת אחר היינו בשלא הספיק להשליך מת הראשון מעליו לפיכך אינו מוסיף טומאה אבל הכא הוא מוסיף טומאה שכל שעה הוא מוזהר לפרוש מן הקצר ור"ת מפרש דהכא איירי בשנטמא סמוך לחשיכה דכלא פירש גמי מוסיף לו יום אחד ע"י שהייה ונראה דההיא דנוזר דמפליג בין בחיצורין בין שלא בחיצורין אחי כמ"ד במסכת שמחות ^(ב) (פ"ד) דאפי' באותו יום שנטמא אינו יכול לחזור ולטמא לפי שמוסיף טומאה בחיצורין כדפרי' אבל למאן דשרי התם ליטמא באותו יום עצמו דלא חשיב ליה תוספת טומאה כיון שאינו מוסיף ימים לא אחיא: **א"י דשחה בר ברת הוא**. הך ר"ת מה צדק אם הוא צר כרת מ"מ איכא נפקותא טובא דהא קיימא לן (מכות דף כג.) חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן ואם בטל כרת נשאר עליו מיתה ועוד נפקא מינה דמיתה כגון שהזיז בשימוש טומאה ושגג בטומאת מקדש:

יז. פרק שני שבועות

תל"ה עצמו באויר עזרה מהו. אית ספרים דגרסי אויר עזרה כעזרה דמי או לא וקשה דבפרק [כל הפסולין] (וזכום דף לב.) אמר טמא שהכנים ידו לפנים חייב דציאה במקצת שמה ציאה ובפרק כל הפסולין (שם דף לב:) גמי אמר ואי אמרת ציאה במקצת שמה ציאה היכי מעייל ידיה בצהונות משמע דאויר גמי נתקדש ועוד אי לאו כעזרה דמי א"כ כשמוליך דם ואיצרים למזבח יפסל ציוצאם) ונראה כגירסת הספרים דגרסי כי גמירי שהייה היכא דצר השתחואה הוא: ***צריך שהייה צמלקות**. בטימא עצמו בשוגג איירי אבל

אם היה שרץ במקדש והתרו צו שלא יטמא עצמו בלא שהייה גמי מילקא לקי כדמוכח בפרק מי שאמר הכני נזיר (מיר יז. ושם) דקאמר התם צעי רצא מזר והוא צצית הקצרות מי צעי שהייה או לא וקאמר ה"ד חילומא ^(א) דקאמר לא תמור מי צעי שהייה כו' ואין לתמוה דהתם צעי רצא אי גמירי שהייה אצראי אבל צפנים למלקות פשיטא ליה דגמיני שהייה דהתם צעי את"ל דצפנים גמירי שהייה למלקות בחוץ מהו ור"ת גרס התם רז אשי דרז אשי צעי לה ^(ב) הכא בסמוך: ***א"י צריך**. שהייה למלקות הכא משמע דלקי אשהייה דלא קמיצעיא ליה אלא אי צריך שהייה כשיעור השתחואה או לא וקשה בפרק בתרא דמכות (דף כא. ושם:) תנן גצי היה לובש כלאים ואמרו לו אל תלבש אל תלבש והוא פושט ולובש חייב על כל אחת ואחת ואמר רצ ציצי בגמרא לאו פושט ולובש ממש אלא מכנים ומוציא ידו צצית חונקלי שלו רצ אשי אמר אפי' לא שהה אלא כדי לפשוט וללבוש מכלל דרז ציצי לא מחייב בשהייה

וי"ל דרז ציצי לא פליג אדרז אשי אלא דלא נחת לאשמועינן חידוש של שהייה אלא לאשמועינן דבהכנסת בית חונקלי חייב אף על פי שאינו לובש כל המלבוש א"נ לרז ציצי לא לקי אשהייה משום דהו לאו שאין צו מעשה והכא איירי למ"ד לאו שאין צו מעשה לוקין עליו א"נ איירי לענין איסור מלקות ולא לענין חיוב ורב אשי דפליג עליה התם וחשב שהייה כמעשה כיוון דתחילת הלבישה ע"י מעשה והכא אפי' אי לא צעינן שהייה כדי השתחואה מ"מ צעינן כדי יציאה וכניסה אבל בפחות מיקן לא כי הניז דצעינן גצי כלאים כדי פשיטה ולבישה ונראה דאפי' את"ל דגמירי שהייה כדי השתחואה למלקות במקדש ובנוזר היינו משום דדמו לשהייה דקרצן דגצי מקדש אבל לגצי כלאים פשיטא דלא גמירי דלא שייך התם השתחואה כלל: **מ"במא עצמו בחויר מא"י**. צריך לומר דבשעה שטימא עצמו לא ידע שהיה במקדש דאי ידע וטימא עצמו בחויר אפי' שכת אח"כ לא מיחייב קרבן דהא לא שז מדיעמנו הוה ואי למלקות צעי צריך לומר דלא התרו צו אלא לאחר שטימא עצמו דאם התרו צו קודם לא צעי שהייה כדפי' לעיל: **נזיר בקבר צריך שהייה צמלקות או לא**. וא"ת והאמר רפ' ג' מינין (מיר דף מב. ושם) גצי מזר שהיה מת מונח על כתיפו והושיטו לו מת אחר ונגע צו יכול יהא חייב ת"ל ולא יחלל צמי שאינו מחולל יאל זה שמחולל ועומד ופרץ מדתנן היה מטמא ואמרו לו אל תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת ומשני כאן בחיצורין כאן שלא בחיצורין משמע כל זמן שלא פירש מן המת אינו חייב צמה שהושיטו לו מת אחר משום דאין מוסיף טומאה על טומאה ^(א) וכל זמן שמונח טומאה על כתיפו מי שנוגע צו טמא טומאת ז' ולא מיחייב אלא שלא בחיצורין שכבר פירש מן הראשון דמי שהיה אז נוגע צו לא היה טמא אלא טומאת ערב לכן כשהוחר ונוגע צו חייב שהוסיף טומאה דנגיעה זו דמי שהיה נוגע צו בשעת נגיעה זו יהיה טמא טומאת ז' וא"כ הכא אמאי ילקה על השהייה כל זמן שלא פירש וי"ל דהא דפטר ליה כשהושיטו לו מת אחר היינו בשלא הספיק להשליך מת הראשון מעליו לפיכך אינו מוסיף טומאה אבל הכא הוא מוסיף טומאה שכל שעה הוא מוזהר לפרוש מן הקצר ור"ת מפרש דהכא איירי בשנטמא סמוך לחשיכה דכלא פירש גמי מוסיף לו יום אחד ע"י שהייה ונראה דההיא דנוזר דמפליג בין בחיצורין בין שלא בחיצורין אחי כמ"ד במסכת שמחות ^(ב) (פ"ד) דאפי' באותו יום שנטמא אינו יכול לחזור ולטמא לפי שמוסיף טומאה בחיצורין כדפרי' אבל למאן דשרי התם ליטמא באותו יום עצמו דלא חשיב ליה תוספת טומאה כיון שאינו מוסיף ימים לא אחיא: **א"י דשחה בר ברת הוא**. הך ר"ת מה צדק אם הוא צר כרת מ"מ איכא נפקותא טובא דהא קיימא לן (מכות דף כג.) חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן ואם בטל כרת נשאר עליו מיתה ועוד נפקא מינה דמיתה כגון שהזיז בשימוש טומאה ושגג בטומאת מקדש:

אפילו

עין משפט גר מצוה

לד א מיי פ"ח מהל' שגגות הלכה ד:
לה ב מיי פ"ג מהל' ציאת מקדש הל' כא ופי"א מהל' שגגות שס:

לו ג מיי פ"ו מהל' מירות הלכה ח ט ונפ"ה הל' טז סמג לאוין רנ וע"ש:

לו ד ה ו מיי פ"ג מהל' ציאת מקדש הלכה כד סמג לאוין דש:

לח ז מיי שם פ"ד הל' א סמג לאוין שה:

— ❖ —

רבינו חננאל

אדם טמא שתלה עצמו באויר עזרה אם חייב משום מטמא מקדש או דלמא כיון דלא נגע לאו. ועתה בחיקו: (א) וכן בעיא דרבא דבבא להתחייב קרבן ודאי גמירי לה דצריך שהייה אבל מויד למלקות צריך שהייה או לא: וכן בעיות דרב אשי טימא עצמו בחויר ועתלעול ממנו עכשיו צריך שהייה או לא: וכן נזיר בקבר צריך שהייה למלקות או לא. וכן בעיות דרב אשי טימא עצמו בחיקו וקיימא לן כל חיקו דאיסורא לחומרא. וכווצא בניז כהן בזמן הזה הנכנס לבית הקברות: וירושלמי עד כמה היא השתחוריה משום ר' יהושע בן לוי אמרו כדי שאילת שלום בין אדם לחבירו. משום ר' יוחנן אמרו כדי שאילת שלום תלמיד לרב שלום עליך רבי ומורי. נטמא בעזרה וצריך לצאת ויש שם שני דרכים אחת ארוכה כ' אמה ואחת קצרה עשר אמות. יצא בארוכה חייב שהיה לו לצאת בקצרה. אבל אם יצא בקצרה פטור. אמר רבא ואפי' עקב בצד גודל כלום אלא מהלך עד שיצא לחוץ: בעצ מיניה אביי מרב' בא בארוכה דרך קצרה מהו. כגון שרץ בארוכה ויצא כשיעור יציאתו בקצרה מהו. א"ל חייב לא נתנה ארוכה לדחות אצלו. כלומר כולי' עלמא חייב בה הוה פטור. ואחקיף לה ר' יזרא אי הכי דלא צריכי שיעור אלא לעולם בארוכה חייב בקצרה פטור. הא דתניא טמא ששימש במיתה היכי משכחת לה. אי שהה ושימש בר כרת הוא אי לא שהה היכי שימש.

(א) גירסת ריבט בעיא דתלה קודם צעא צריך שהייה למלקות וכו"ה בכמה ראשונים וכו"ה מהתוס'.

